

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด**
**Factors Affecting Innovative Leadership of Administrators
in Schools under Trat Primary Educational Service Area Office**

วันที่รับบทความ: 11 มี.ค. 69

วันที่แก้ไขบทความ: 23 ส.ค. 69

วันที่ตอบรับ: 27 ส.ค. 69

จิราภรณ์ กันหาชัย¹

Jiraporn Kanhachai¹

ทรงยศ แก้วมงคล²

Songyot Kaewmongkon²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 285 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครชีและมอร์แกน วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบหลายขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ และขั้นตอนที่ 2 การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .982 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .901$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ประกอบด้วย ปัจจัยระดับบุคคล (X_1) ($\beta = .407$) ปัจจัยระดับองค์กร (X_3) ($\beta = .329$) และปัจจัยระดับทีมงาน (X_2) ($\beta = .216$) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .903 โดยทั้ง 3 ปัจจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 81.40 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } Y = 0.571 + 0.364X_1 + 0.307X_3 + 0.190X_2$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } ZY = 0.407X_1 + 0.329X_3 + 0.216X_2$$

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผล ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษา

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ (2569)

¹ Master of Education Program in Educational Administration North Bangkok University. (2026)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration), North Bangkok University. (Advisor)

Abstract

The objectives of this study were: 1) level of factors influencing innovative leadership of administrators; 2) levels of innovative leadership of school administrators; 3) to study the relationship between factors influencing innovative leadership and innovative leadership of school administrators; and 4) to identify factors affecting the innovative leadership of school administrators. The sample consisted of 285 teachers in school under the Trat Primary Educational Service Area Office., determined using the Krejcie and Morgan (1970) table at a 95% confidence level, and sampling was conducted using a multistage sampling technique , with stratified random sampling based on school size in the first stage, followed by simple random sampling in the second stage. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.982. The statistics used in data analysis included the mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The results of the study were as follows: 1) The overall level of factors influencing innovative leadership of school administrators were at a high level. 2) The overall innovative leadership of school administrators were at a high level. 3) There was a high positive correlation between the factors influencing innovative leadership and innovative leadership of school administrators with a statistically significant level of .01 ($r_{xy} = .901$), 4) The factors affecting the innovative leadership of school administrators consisted of individual-level factors (X_1) ($\beta = .407$), organizational-level factors (X_3) ($\beta = .329$) and team-level factors (X_2) ($\beta = .216$), respectively, at the statistically significant level of .01 with a multiple correlation coefficient of .903. These 3 factors were predicted 81.40% of the innovative leadership of school administrators. The predictive equations were as follows:

$$\text{Predictive Equation in Raw Scores Form } Y = 0.571 + 0.364X_1 + 0.307X_3 + 0.190X_2$$

$$\text{Predictive Equation in Standardized Scores Form } ZY = 0.407X_1 + 0.329X_3 + 0.216X_2$$

Keywords: Factors Affecting, Innovative Leadership, School Administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และวิถีการดำรงชีวิตในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลให้ระบบการศึกษาต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยกระดับศักยภาพของประเทศ โดยสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับรูปแบบการบริหารจัดการและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการท่ามกลางความ

ไม่แน่นอน สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิด วิธีการทำงาน และแสวงหาแนวทางใหม่ในการพัฒนาสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

นวัตกรรมจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ การบริหารสถานศึกษา การใช้เทคโนโลยี และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา การขับเคลื่อนนวัตกรรมให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ สามารถเปิดรับแนวคิดใหม่ กล้าคิดและตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาวัตกรรมการเรียน ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นคุณลักษณะและสมรรถนะที่มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา โดยหมายถึงความสามารถของผู้บริหารในการรับรู้และวิเคราะห์สถานการณ์ เปิดรับแนวคิดใหม่ คิดอย่างสร้างสรรค์ กล้าคิดแตกต่าง และสามารถนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) ทั้งนี้ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสามารถสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดริเริ่ม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร และนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน (กุลชลี จงเจริญ, 2564)

อย่างไรก็ตาม การเกิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้บริหารเพียงอย่างเดียว แต่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการทั้งในระดับบุคคล ทีมงาน และองค์การ เช่น ความรู้ความสามารถ ทักษะคิดและความพร้อมของผู้บริหาร ความร่วมมือและความไว้วางใจในการทำงานของบุคลากร ตลอดจนวัฒนธรรม โครงสร้าง และบรรยากาศขององค์การที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม (กุลชลี จงเจริญ, 2561) การศึกษาปัจจัยดังกล่าวจึงมีความสำคัญ เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจว่าปัจจัยใดมีความสัมพันธ์และสามารถอธิบายการเกิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้ อันจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมผู้บริหารให้สามารถนำสถานศึกษาไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในพื้นที่ โดยมีมุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ การบริหารสถานศึกษาในบริบทดังกล่าวจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งต้องสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและนำแนวคิด เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง สร้างแรงจูงใจ และขับเคลื่อนบุคลากรให้ร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในการนำไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร อันจะนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องส่งผลต่อการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารองค์การ โดยผู้บริหารใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจูงใจ ประสานความร่วมมือ และขับเคลื่อนบุคลากรให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์การ ทั้งนี้ แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ครอบคลุมทั้งการใช้อำนาจบังคับบัญชา การประสานงาน และการเข้าใจความรู้สึกและความต้องการของผู้ร่วมงาน (จรูญ แก้วเย็น, 2557: 105) จากการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ความรู้ความสามารถและทักษะเฉพาะตัวในการโน้มน้าวและประสานความร่วมมือระหว่างครู บุคลากร ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้แก่ ผู้ปกครองและชุมชน ให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนภารกิจทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างยั่งยืน

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

2.1 ความหมายของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

การขับเคลื่อนภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนในหลายมิติที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตั้งแต่คุณลักษณะเฉพาะบุคคล ไปจนถึงบริบททางโครงสร้างขององค์การ จากการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม หมายถึง องค์ประกอบแวดล้อมและคุณลักษณะภายในที่เกื้อหนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแสดงบทบาทผู้นำเชิงนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาสมรรถนะและบุคลิกภาพส่วนบุคคล การสร้างระบบทีมงานที่เข้มแข็งบนฐานของการมีส่วนร่วม การออกแบบ

โครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น ตลอดจนการสถาปนาวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

2.2 องค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์ตัวแปรจากการศึกษาเอกสารแนวคิดและงานวิจัยของ กุลชลี จงเจริญ (2561 : 27) กุลชลี จงเจริญ (2564 : 12-31) จุฑาทิพย์ ชนะเคน (2559) จุริรัตน์ ไมตรีสมสกุล (2567 : 6) ศิริวรรณ นาคมอญ (2564 : 17) อภิสร ทอแก้ว และคณะ (2567) อรพิน อัมรัตน์ (2561) Dent & Hemlin (2012) (ตารางที่ 1) ซึ่งผู้วิจัยได้รวมองค์ประกอบที่มีลักษณะสอดคล้องกันเข้าเป็นองค์ประกอบเดียวกันได้จำนวน 4 องค์ประกอบ จากนั้นผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป หรือตั้งแต่ร้อยละ 80 ของความถี่ทั้งหมดและได้คัดสรรองค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้ จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยระดับบุคคล ปัจจัยระดับทีมงาน และ ปัจจัยระดับองค์กร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นองค์ประกอบแวดล้อมและคุณลักษณะภายในที่เกื้อหนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแสดงบทบาทผู้นำเชิงนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งอ้างอิง								
	กุลชลี จงเจริญ (2561)	กุลชลี จงเจริญ (2564)	จุฑาทิพย์ ชนะเคน (2559)	จุริรัตน์ ไมตรีสมสกุล (2567)	ศิริวรรณ นาคมอญ (2564)	อภิสร ทอแก้ว และคณะ (2567)	อรพิน อัมรัตน์ (2561)	Dent & Hemlin (2012)	ความถี่
1 ปัจจัยระดับบุคคล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
2 ปัจจัยระดับทีมงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3 ปัจจัยระดับองค์กร	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	8
4 ปัจจัยการใช้เทคโนโลยี		✓	✓		✓				3

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

3.1 ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา เกี่ยวกับนิยามของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อพัฒนาองค์กร สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาหมายถึง พฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม มีความฉลาดทางนวัตกรรมในการวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงโดยประยุกต์ใช้

วิธีการคิดหรือเทคโนโลยีรูปแบบใหม่มาบริหารจัดการ นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงบทบาทในการเป็นผู้สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์เพื่อโน้มน้าวและสนับสนุนให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจในการผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และบรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน

3.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวแปรด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมไว้ในมิติที่สอดคล้องกัน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์ตัวแปรจากการศึกษาเอกสารแนวคิด งานวิจัยของ กนกวรรณ จันทรมิยะ (2565: 97) จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560: 17) ณิชดาพร หวานสนิท (2565: 139) ธัญชนก ประยงค์กลิ่น (2561: 4) นันทิยา ยัมรักษา (2565: 884) บริพัฒน์ สารผล (2565: 139) ปรีวัฒน์ ชื่นยิ่ง (2563: 97) ปาริฉัตร นวนทอง (2566) เมธี ตั้งสิริพัฒนา (2563: 10) วุฒิชัย แม้นรัมย์ (2563: 139) เวียงวิวรรณ ทำทูล (2557: 31) และอรพิน อัมรัตน์ (2561) ซึ่งผู้วิจัยได้รวมองค์ประกอบที่มีลักษณะสอดคล้องกันเข้าเป็นองค์ประกอบเดียวกันได้จำนวน 8 องค์ประกอบ จากนั้นผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไป หรือตั้งแต่ร้อยละ 80 ของความถี่ทั้งหมดและได้คัดสรรองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การมีความคิดสร้างสรรค์ 4) การบริหารความเสี่ยง และ 5) การสร้างองค์กรแห่งนวัตกรรม (ตารางที่ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาองค์กรและสถานศึกษาให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

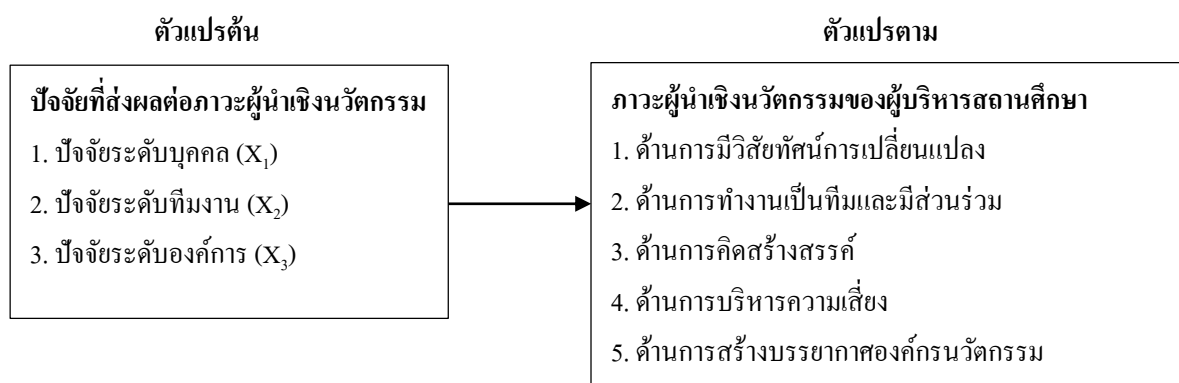
ตารางที่ 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

แหล่งอ้างอิง														
องค์ประกอบ ของภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา		องค์ประกอบ												
		กนกวรรณ จันทรมิยะ (2565)	จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560)	ณิชดาพร หวานสนิท (2561)	ธัญชนก ประยงค์กลิ่น (2561)	นันทิยา ยัมรักษา (2565)	บริพัฒน์ สารผล (2565)	ปรีวัฒน์ ชื่นยิ่ง (2563)	ปาริฉัตร นวนทอง (2566)	เมธี ตั้งสิริพัฒนา (2563)	วุฒิชัย แม้นรัมย์ (2563)	เวียงวิวรรณ ทำทูล (2557)	อรพิน อัมรัตน์ (2561)	ความถี่
1	การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
2	การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3	การคิดสร้างสรรค์	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
4	การบริหารความเสี่ยง	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10

แหล่งอ้างอิง		กนกวรรณ จันทรินทร์(2565)	จิราภา ประพันธ์พัฒน์(2560)	ณัชดาพร หวานสนิท(2561)	ชั้นชนก ประสงค์กลิ่น(2561)	นันทยา ชัยภักษา(2565)	บริพัทธ์ สารผล(2565)	ปรีวัฒน์ ชื่นยิ่ง(2563)	ปรีรัตน์ นวนทอง(2566)	เมธิ์ ตั้งสิริพัฒนา(2563)	วุฒิชัย แมนรัมย์(2563)	เวียงวิวรรณ ทำมูล (2557)	อรพิน อัมรัตน์(2561)	ความถี่	ผู้วิจัยเลือก
องค์ประกอบ ของภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา															
5	การสร้างบรรยากาศองค์กร นวัตกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	✓
6	การสร้างความร่วมมือ					✓								1	
7	การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	✓	✓	✓		✓		✓						5	
8	การมีจริยธรรมและการ ตรวจสอบได้			✓	✓				✓			✓		4	

กรอบแนวคิด

จากการสังเคราะห์ตัวแปรตามการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้องค์ประกอบของแต่ละตัวแปรสำหรับการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 1,108 คน จำนวน 102 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2568 ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 :148 -149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบหลายขั้นตอน โดย ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ และขั้นตอนที่ 2 การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละชั้นภูมิ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มี 3 ปัจจัย ดังนี้ 1.1 ปัจจัยระดับบุคคล (X1) 1.2 ปัจจัยระดับทีมงาน (X2) และ 1.3 ปัจจัยระดับองค์การ (X3)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่สอดคล้อง ซึ่งสามารถสังเคราะห์ได้จากงานวิจัยจำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 2.1 การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2.2 การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 2.3 การคิดสร้างสรรค์ 2.4 การบริหารความเสี่ยง และ 2.5 การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นกรอบแนวคิดและแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .982

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยนำส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 285 ฉบับ และเก็บรวบรวมกลับคืน ได้ทั้งหมด 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อตรวจสอบคุณภาพและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมคำนวณทางสถิติ

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 34.40 และมีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 5 - 10 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 ส่วนใหญ่รับราชการอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 ขนาดใหญ่ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 และขนาดเล็ก จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาระดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.553) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยระดับองค์การ (X3) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.565) รองลงมา คือ ปัจจัยระดับบุคคล (X1) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.589) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยระดับทีมงาน (X2) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.597) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ปัจจัยระดับบุคคล (X_1)	4.24	0.589	มาก	2
2. ปัจจัยระดับทีมงาน (X_2)	4.24	0.597	มาก	3
3. ปัจจัยระดับองค์กร (X_3)	4.24	0.565	มาก	1
รวม	4.24	0.553	มาก	

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.527) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (Y_1) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.557) รองลงมา คือ การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (Y_2) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.569) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (Y_3) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.621) การคิดสร้างสรรค์ (Y_3) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.596) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการบริหารความเสี่ยง (Y_4) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.582) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (Y_1)	4.24	0.557	มาก	1
2.การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (Y_2)	4.24	0.569	มาก	2
3.การคิดสร้างสรรค์ (Y_3)	4.22	0.596	มาก	4
4.การบริหารความเสี่ยง (Y_4)	4.12	0.582	มาก	5
5.การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (Y_5)	4.23	0.621	มาก	3
รวม	4.22	0.527	มาก	

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษาที่มีอิทธิพลกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ อยู่ในระดับสูง ($r = .864 - .836$) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .901$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรต้นมีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรตามอย่างใกล้ชิด โดยเมื่อตัวแปรต้นอยู่ในระดับสูง ระดับตัวแปรตามมีแนวโน้มสูงตามไปด้วย ซึ่งพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด เรียงจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยระดับบุคคล ($r_{x_1} = .864$) รองลงมา คือ ปัจจัยระดับองค์การ ($r_{x_3} = .862$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ปัจจัยระดับทีมงาน ($r_{x_2} = .836$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

	X_1	x_2	X_3	X_t	Y_t
X_1	1.000				
X_2	.822**	1.000			
X_3	.849**	.867**	1.000		
X_t	.940**	.947**	.954**	1.000	
Y_t	.864**	.836**	.862**	.901**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ปัจจัยระดับบุคคล (X_1) ปัจจัยระดับองค์การ (X_3) และปัจจัยระดับทีมงาน (X_2) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยระดับบุคคล ($\beta = .407$) ปัจจัยระดับองค์การ ($\beta = .329$) และปัจจัยระดับทีมงาน ($\beta = .216$) โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวสามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 81.40 ($R = .903$, $R^2 = .814$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.227 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธี Stepwise

ตัวแปร	ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม				
	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.571	0.105		5.453**	.000
ปัจจัยระดับบุคคล (X_1)	0.364	0.046	0.407	7.939**	.000
ปัจจัยระดับองค์การ (X_3)	0.307	0.055	0.329	5.625**	.000
ปัจจัยระดับทีมงาน (X_2)	0.190	0.048	0.216	3.977**	.000

ดังนั้น ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = 0.571 + 0.364X_1 + 0.307X_3 + 0.190X_2$ และ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $ZY = 0.407X_1 + 0.329X_3 + 0.216X_2$

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดสถานศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาระดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสร ทองกวาว และคณะ (2568) ศิริวรรณ นาคมอญ (2564) และ อรพิน อิมรัตน์ (2561) ที่พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยระดับบุคคล ระดับทีมงาน และระดับองค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยช่วยสนับสนุนให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เทคโนโลยี และบริบททางสังคม ตลอดจนสามารถนำแนวคิดใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยระดับองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสองอันดับแรกของด้านนี้ คือ สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่ครู บุคลากร และการบริหารจัดการภายในสถานศึกษามีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทและสถานการณ์ สะท้อนให้เห็นว่า โครงสร้างและระบบการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานตามบริบท ย่อมเอื้อต่อการริเริ่มและนำแนวคิดใหม่มาใช้ในสถานศึกษา ดังนั้น ควรรักษาและยกระดับจุดแข็งด้านการกระจายอำนาจและความยืดหยุ่นขององค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม ขณะที่ปัจจัยระดับทีมงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แม้ยังอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารใช้การสื่อสารที่ชัดเจนและเหมาะสมเพื่อสนับสนุนการทำงานเป็นทีม สะท้อนให้เห็นว่าการสื่อสารภายในทีมเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม เนื่องจากการสื่อสารที่ชัดเจน ช่วยสร้างความเข้าใจร่วม ลดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน และเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรม ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนารูปแบบและช่องทางการสื่อสารให้มีความชัดเจน เปิดกว้าง และเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมและสนับสนุนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของ กรรณวิ โพธิ์ทอง และคณะ (2566) อวิรุทธิ์ ผลอนันต์ (2566) ณิชดาพร หวานสนิท (2565) จูตินันท์ นันทะศรี (2563) และ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560)

ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องมียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เทคโนโลยี และความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์สามารถริเริ่มแนวคิดใหม่ และบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสองอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการมองการณ์ไกลและวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างรอบด้าน และสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบันและอนาคต สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงและสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้ อย่างไรก็ตาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในด้านนี้ คือ การกระตุ้นและจูงใจให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม จึงควรส่งเสริมการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมและสามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ขณะที่ด้านการบริหารความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แม้ยังอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การวางแผนและวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการดำเนินงานและการนำนวัตกรรมมาใช้อย่างเป็นระบบ สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบยังเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ดังนั้น ผู้บริหารควรนำการวิเคราะห์ความเสี่ยงมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางแผนและพัฒนานวัตกรรม โดยกำหนดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น แนวทางป้องกันหรือรองรับ และวิธีติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การริเริ่มและนำนวัตกรรมมาใช้สามารถดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .901$) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยระดับบุคคล ระดับทีมงาน และระดับองค์การมีความเกี่ยวข้องกับการแสดงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยคุณลักษณะและความสามารถของผู้บริหาร ประกอบกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์และการเปลี่ยนแปลง และการสนับสนุนการทำงานร่วมกันของบุคลากรล้วนเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการแสดงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อภิสร ทอแก้ว และคณะ (2568) จุริรัตน์ ไผ่ศรีสมสกุล (2567) ศิริวรรณ นาคมอญ (2564) และอรพิน อัมรัตน์ (2561) ที่พบว่า ปัจจัยระดับบุคคล ระดับทีมงาน และระดับองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ปัจจัยระดับบุคคลมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสูงที่สุด ($r_{x1} = .864$) รองลงมา คือ ปัจจัยระดับองค์การ ($r_{x3} = .862$) และปัจจัยระดับทีมงาน ($r_{x2} = .836$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ปัจจัยระดับบุคคลที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดอาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับคุณลักษณะและความสามารถของผู้บริหาร โดยเฉพาะวิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ความสามารถ การเปิดรับแนวคิดใหม่และความสามารถในการริเริ่มการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเอื้อต่อการนำแนวคิดใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ขณะที่ปัจจัยระดับองค์การมีความสัมพันธ์ในระดับใกล้เคียงกัน สะท้อนถึงความสำคัญของโครงสร้าง ระบบการบริหาร และสภาพแวดล้อมขององค์การที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น และทดลองแนวทางใหม่ อันเป็นเงื่อนไขที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมในสถานศึกษา

สำหรับปัจจัยระดับทีมงาน แม้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($r_{x2} = .836$) แต่ยังคงมีความสัมพันธ์ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าการทำงานร่วมกันของบุคลากรยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิง

นวัตกรรม ทั้งการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมอบหมายงานตามศักยภาพ และการร่วมกันริเริ่มและพัฒนาวัตกรรม ดังนั้น ปัจจัยระดับทีมงานจึงควรได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนวัตกรรมภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ ลำดับความสำคัญของปัจจัยในการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งพบว่าปัจจัยระดับองค์การมีความสัมพันธ์สูงสุด ความแตกต่างดังกล่าวอาจสะท้อนถึงบริบทของสถานศึกษาและลักษณะของผู้บริหารในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีเงื่อนไขในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมแตกต่างกัน

4. ตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยระดับบุคคล ปัจจัยระดับองค์การ ปัจจัยระดับทีมงาน โดยพบว่า ทั้ง 3 ปัจจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้ร้อยละ 81.40 ($R = .903, R^2 = .814$) แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยทั้งในระดับบุคคล ระดับองค์การ และระดับทีมงาน โดยปัจจัยทั้งสามควรได้รับการพัฒนาอย่างเชื่อมโยงกัน ทั้งการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร การสร้างโครงสร้างและสภาพแวดล้อมขององค์การที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของบุคลากร

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน พบว่า ปัจจัยระดับบุคคลเป็นตัวพยากรณ์ที่มีน้ำหนักสูงที่สุด ($\beta = .407$) รองลงมาคือปัจจัยระดับองค์การ ($\beta = .329$) และปัจจัยระดับทีมงาน ($\beta = .216$) ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าคุณลักษณะและศักยภาพของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการแสดงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดรับแนวคิดใหม่ และพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ย่อมมีแนวโน้มที่จะสามารถริเริ่มและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษาได้ ขณะเดียวกัน ปัจจัยระดับองค์การและระดับทีมงานยังมีบทบาทในการสนับสนุนให้ภาวะผู้นำดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านโครงสร้างและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม รวมถึงการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของบุคลากร ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อภิสร ทองกวาว และคณะ (2568) จุรีรัตน์ ไผ่ศรีสมสกุล (2567) ศิริวรรณ นาคมอญ (2564) และอรพิน อัมรัตน์ (2561) ที่พบว่าปัจจัยระดับบุคคล ระดับทีมงาน และระดับองค์การสามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ลำดับความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยที่อ้างถึงที่พบว่าปัจจัยระดับองค์การหรือระดับทีมงานมีน้ำหนักการพยากรณ์สูงกว่า ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบริบทของสถานศึกษา ลักษณะของผู้บริหาร และเงื่อนไขในการบริหารจัดการของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งอาจให้ความสำคัญกับศักยภาพและความพร้อมของผู้บริหารในการริเริ่มและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นเพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารโรงเรียนนำมาปรับปรุงระบบการทำงานและการปฏิบัติงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาศักยภาพของตน เนื่องจากปัจจัยระดับบุคคลเป็นตัวพาการณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีน้ำหนักสูงที่สุด ผู้บริหารควรพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการริเริ่มและขับเคลื่อนนวัตกรรมในสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมโครงสร้างและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อนวัตกรรม ควรรักษาและพัฒนากระบวนการบริหารที่มีความยืดหยุ่น กระจายอำนาจ และเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อสนับสนุนการริเริ่มและพัฒนานวัตกรรมของสถานศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม ควรพัฒนารูปแบบและช่องทางการสื่อสารภายในสถานศึกษาให้มีความชัดเจน เปิดกว้าง และเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของบุคลากร เพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นระบบ
4. ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาปัจจัยสนับสนุนภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ทั้งสามระดับควบคู่กันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากปัจจัยระดับบุคคล ระดับองค์กร และระดับทีมงานสามารถร่วมกันพาการณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้ร้อยละ 81.40 เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา นอกเหนือจากปัจจัยระดับบุคคล ระดับทีมงาน และระดับองค์กร เช่น ปัจจัยด้านเทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร หรือบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาแนวทางและกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงเงื่อนไขที่เอื้อต่อการนำปัจจัยที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

รายการอ้างอิง

- กนกวรรณ จันทนิมะ. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กุลชลี จงเจริญ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ หน่วยที่ 8-15* (น. 7). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2564). *นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ* (หน่วยที่ 8-15). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จรูณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ชานเมืองการพิมพ์.
- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- จุฑาทิพย์ ชนะเคน. (2559). การศึกษาลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- จูรีรัตน์ ไมตรีสมสกุล. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณิชาพร หวานสนิท. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). หาดใหญ่: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชั้นยัชกร ประยงค์กลิ่น. (2561). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้อำนวยการ โรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นันทิยา ยัมรักษา. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- บริพัฒน์ สารผล. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เอ็นบีอูพับลิชชิง.
- ปาริฉัตร นวนทอง. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. ใน รายงานสืบเนื่องการประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ.
- ปรีวัฒน์ ยืนยิ่ง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี.
- เมธี ตั้งศิริพัฒนา. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วุฒิชัย แม้นรัมย์. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหาร โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา, 8(6), 334–353.
- เวียงวิวรรณ ทำทูล. (2557). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การจิตสมรรถนะสูงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 37(3), 31–43.
- ศิริวรรณ นาคมอญ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

- อรพิน อัมรัตน์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อวิรุทธิ์ ผลอนันต์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 18(1), 45–60.
- อภิสร ทอแก้ว, กิตติศักดิ์ พรหมมา, และปิยะนุช ศรีคำ. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 30(1), 283–302.
- Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Denti, L., & Hemlin, S. (2012). Leadership and innovation in organizations: A systematic review of factors that mediate or moderate the relationship. *International Journal of Innovation Management*, 16(3), 1–20.
doi:10.1142/S1363919612400075

